

ІНДЕКС МОЛОДІЖНОЇ УЧАСТІ

та Індекс взаємодії молоді і влади

Матеріал підготовлено в межах проєкту, що реалізується ГО «Покоління Ю» за підтримки Фонду «Аскольд і Дір», що адмініструється ICAP Єднання в межах проєкту «Сильне громадянське суспільство України – рушій реформ і демократії» за фінансування Норвегії та Швеції. Зміст публікації є відповідальністю ГО «Покоління Ю» та не є відображенням поглядів урядів Норвегії, Швеції або ICAP Єднання.



Документ подає два інструменти оцінювання стану молодіжної політики Чернігівської області та практичний гайд для самостійного застосування громадою. **Індекс молодіжної участі** вимірює середовище, у якому перебуває молода людина, за даними двох хвиль опитувань. **Індекс взаємодії молоді та влади** оцінює за документами громад, наскільки система молодіжної політики створена, працює і реагує на потреби молоді. Інструменти не дублюють один одного: жоден показник не використовується двічі.

Що вимірює цей індекс. Він описує стан молодої людини в її громаді: наскільки вона обізнана про можливості, чи довіряє владі, чи пов'язує майбутнє з громадою, як оцінює власні кар'єрні перспективи, чи має доступ до молодіжного простору та чи бере участь у волонтерстві. Усі шість показників – самооцінка молоді з опитувань. Індекс не оцінює дії влади: він фіксує результат, який молода людина бачить зі свого боку.

ТАБЛИЦЯ 1. ВИМІРИ ТА ПОКАЗНИКИ ІНДЕКСУ МОЛОДІЖНОЇ УЧАСТІ

Вимір	Код	Показник	Наявність у хвилях	Вага
Довіра та комунікація	Д1	Частка молоді, обізнаної про молодіжні програми	2025 і 2026	12,5%
Довіра та комунікація	Д2	Довіра до місцевої влади за шкалою 1–5	лише 2026	12,5%
Економічні перспективи	Е1	Частка молоді, яка пов'язує майбутнє з громадою	лише 2026	17,5%
Економічні перспективи	Е2	Позитивна оцінка кар'єрних перспектив	лише 2026	17,5%
Молодіжна інфраструктура	І1	Підтверджують наявність молодіжного простору	2025 і 2026	25%
Громадянська активність	А1	Досвід волонтерства або участі в ініціативах	2025 і 2026	15%

1.2. АГРЕГАЦІЯ ТА ФОРМУЛА

Розрахунок ведеться від громади до району: значення показника для громади зводяться до районного як середнє, зважене за кількістю респондентів. Громади без анкет виключаються з розрахунку, а не входять як нульові. Поріг мінімальної вибірки – п'ять респондентів на громаду.

Обидві хвилі проводилися анонімно, тому частка респондентів, які взяли участь двічі, невідома. Об'єднання сирих масивів подвоїло б їхню вагу, тому показники, наявні в обох хвилях, обчислюються окремо та усереднюються.

$$X_{\text{район}} = \sum [X_{\text{гром}} \times n_{\text{гром}}] / \sum n_{\text{гром}}$$
$$X = (X_{2025} + X_{2026}) / 2$$
$$N = (X - X_{\text{min}}) / (X_{\text{max}} - X_{\text{min}}) \times 100$$
$$I = S_{\text{дов}} \times 0,25 + S_{\text{екон}} \times 0,35 + S_{\text{інфр}} \times 0,25 + S_{\text{актив}} \times 0,15$$

Найбільша вага надана економічним перспективам як визначальному чиннику рішення молоді залишитися в громаді.

ТАБЛИЦЯ 2. ПОКРИТТЯ ВИБІРКОЮ

Район	Громад	Анкет 2025	Анкет 2026	Разом
Корюківський	5	90	35	125
Новгород-Сіверський	4	18	23	41
Чернігівський	20	150	98	248
Ніжинський	17	107	42	149
Прилуцький	11	63	56	119
Область	57	428	254	682

ТАБЛИЦЯ 3. МЕЖІ НОРМАЛІЗАЦІЇ

Показник	X _{min}	Район	X _{max}	Район
Д1 обізнаність, %	12,6	Прилуцький	19,2	Н.-Сіверський
Д2 довіра, бали	2,61	Прилуцький	3,13	Н.-Сіверський
Е1 майбутнє, %	0,0	Корюківський	17,4	Н.-Сіверський
Е2 перспективи, %	0,0	Н.-Сіверський	14,3	Корюківський
І1 доступ, %	49,2	Н.-Сіверський	80,4	Чернігівський
А1 волонтерство, %	63,4	Ніжинський	74,4	Корюківський

Показники Д1, І1 та А1 наявні в обох хвилях, тому обчислені окремо за кожною і усереднені. Показники Д2, Е1 та Е2 доступні лише за хвилею 2026 року – відповідних питань в анкеті 2025 року не було.

ТАБЛИЦЯ 4. ПОКАЗНИКИ, НАЯВНІ В ОБОХ ХВИЛЯХ

Район	Показник	2025	2026	Середнє
Корюківський	Д1 обізнаність	12,2%	20,0%	16,1%
	І1 доступ до простору	73,3%	82,9%	78,1%
	А1 волонтерство	74,4%	74,3%	74,4%
Новгород-Сіверський	Д1 обізнаність	16,7%	21,7%	19,2%
	І1 доступ до простору	33,3%	65,2%	49,2%
	А1 волонтерство	77,8%	69,6%	73,7%
Чернігівський	Д1 обізнаність	12,0%	14,3%	13,2%
	І1 доступ до простору	74,0%	86,7%	80,4%
	А1 волонтерство	58,0%	74,5%	66,2%
Ніжинський	Д1 обізнаність	8,4%	19,0%	13,7%
	І1 доступ до простору	80,4%	71,4%	75,9%
	А1 волонтерство	57,9%	69,0%	63,4%
Прилуцький	Д1 обізнаність	12,7%	12,5%	12,6%
	І1 доступ до простору	65,1%	64,3%	64,7%
	А1 волонтерство	68,3%	78,6%	73,4%

ТАБЛИЦЯ 5. ПОКАЗНИКИ ЛИШЕ ЗА ХВИЛЕЮ 2026 РОКУ

Район	Д2 довіра (1-5)	Е1 майбутнє	Е2 перспективи
Корюківський	2,94	0,0%	14,3%
Новгород-Сіверський	3,13	17,4%	0,0%
Чернігівський	2,70	11,2%	7,1%
Ніжинський	2,93	2,4%	7,1%
Прилуцький	2,61	12,5%	1,8%

Довіра до місцевої влади в усіх районах перебуває трохи нижче середини п'ятибальної шкали: розкид від 2,61 до 3,13. Економічні показники значно нижчі: майбутнє з громадою пов'язують від 0,0% до 17,4% молоді, позитивно оцінюють кар'єрні перспективи від 0,0% до 14,3%.

ЩО ПОКАЗУЄ ЗІСТАВЛЕННЯ ХВИЛЬ

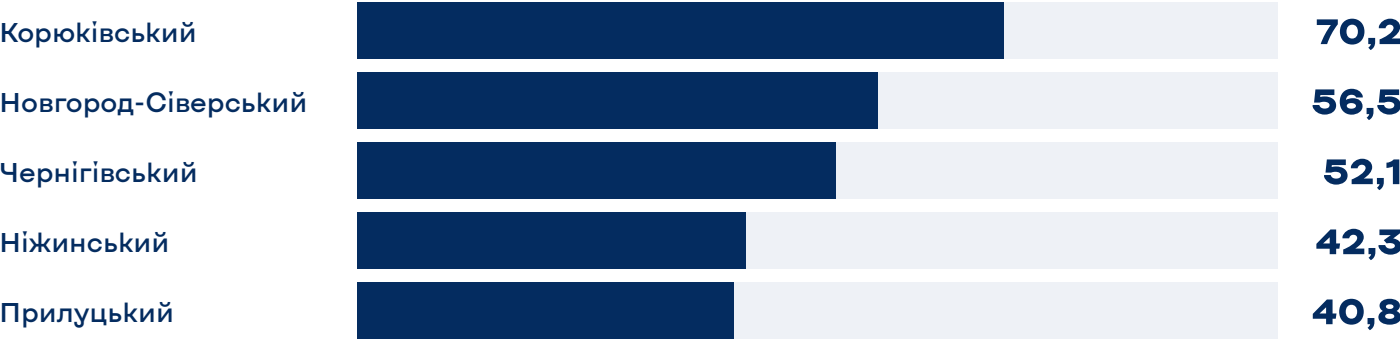
Обізнаність зросла майже всюди. Д1 підвищився у чотирьох районах із п'яти, найбільше в Ніжинському – з 8,4% до 19,0%. Виняток – Прилуцький район, де показник залишився незмінним (12,7% і 12,5%) і є найнижчим в області.

Волонтерство зросло там, де інституційна участь слабка. А1 підвищився у Чернігівському (+16,5 в. п.), Прилуцькому (+10,3) та Ніжинському (+11,1) районах. Волонтерство є самостійною формою участі й розвивається незалежно від того, чи працюють у громаді формальні механізми.

Найбільша розбіжність – доступ до простору в Новгород-Сіверському районі: 33,3% у 2025 році проти 65,2% у 2026-му. Вибірка району найменша в області (18 і 23 анкети), тому саме тут відхилення найвищі, а усереднення двох хвиль є найбільш виправданим.

Обидві хвилі анонімні й поширювалися однаковими каналами, тому частина респондентів могла відповісти двічі – частка накладання невідома. Вибірка другої хвилі менша (254 проти 428 анкет), тож для малих районів похибка вища. Зіставлення показує напрям зміни, а не її точну величину.

ЗВЕДЕНИЙ ІНДЕКС МОЛОДІЖНОЇ УЧАСТІ ЗА РАЙОНАМИ (0-100)



ТАБЛИЦЯ 6. НОРМАЛІЗОВАНІ ЗНАЧЕННЯ ПОКАЗНИКІВ (0-100)

Район	Д1	Д2	Е1	Е2	І1	А1
Корюківський	53,0	63,5	0,0	100,0	92,6	100,0
Новгород-Сіверський	100,0	100,0	100,0	0,0	0,0	93,6
Чернігівський	9,1	17,3	64,4	49,7	100,0	25,5
Ніжинський	16,7	61,5	13,8	49,7	85,6	0,0
Прилуцький	0,0	0,0	71,8	12,6	49,7	90,9

Нормалізація відносна: 0 і 100 відповідають найгіршому та найкращому районному значенню в області, а не абсолютним межам. Тому крайні значення 0,0 і 100,0 не означають повної відсутності чи повної реалізації показника.

ТАБЛИЦЯ 7. СУБІНДЕКСИ ТА ІНДЕКС МОЛОДІЖНОЇ УЧАСТІ

Район	Довіра (25%)	Економіка (35%)	Інфра-структура (25%)	Актив-ність (15%)	Індекс 2025	Індекс 2026	Зведений
Корюківський	58,2	50,0	92,6	100,0	75,0	64,7	70,2
Новгород-Сіверський	100,0	50,0	0,0	93,6	52,4	44,4	56,5
Чернігівський	13,2	57,0	100,0	25,5	51,6	58,1	52,1
Ніжинський	39,1	31,7	85,6	0,0	47,6	35,5	42,3
Прилуцький	0,0	42,2	49,7	90,9	59,4	29,8	40,8

Індекс за хвилю 2025 року розрахований на трьох показниках із шести з пропорційним перерозподілом ваг, тому не є прямо зіставним із рештою колонок. Субіндекси наведено для зведеного Індексу.

Стійкий результат
Корюківський район має найвищий Індекс за обома хвилями – 75,0 і 64,7. Коли дві незалежні вибірки дають однакове місце, результат є стійким, а не наслідком складу респондентів.

Найбільша розбіжність між хвилями
Прилуцький район: 59,4 у 2025 році та 29,8 у 2026-му. Індекс 2025 року спирається лише на доступ і активність, за якими район сильний, тоді як повний розрахунок додає довіру та економічні перспективи – за ними район має найнижчі значення в області.

Що вимірює цей індекс. Якщо Індекс участі описує стан молоді людини, то Індекс взаємодії описує ланцюг дій влади: що громада створила, чи працюють механізми участі та чи є діалог із молоддю. Усі індикатори спираються на документи громад і відкриті джерела.

2.1. ОДИНИЦЯ РОЗРАХУНКУ ТА ПОВНОТА ДАНИХ

Основною одиницею розрахунку є громада, а не район. Це принципово: район із чотирьох громад і район із двадцяти не є порівнянними одиницями, тому усереднення по району приховує реальний стан. Районні значення наводяться далі медіаною, середнім і розмахом замість одного числа.

Індекс розрахований для всіх 57 громад: 23 громади мають верифіковані дані за всіма одинадцятьма індикаторами, 33 – за десятьма, одна – за дев'ятьма. Єдина суттєва прогалина стосується кадрового забезпечення: у 34 громадах інформація про відповідальну особу відсутня у відкритих джерелах, тому індикатор 1.3 для них оцінено за наявністю профільного підрозділу.

$$\text{Блок} = \frac{\sum \text{балів блоку}}{\text{кількість індикаторів}}$$

$$\text{Індекс} = \frac{\sum \text{балів 11 індикаторів}}{11}$$

2.2. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Бал	Зміст
0	Можливість відсутня
1	Є формально, майже не працює
2	Частково працює, є окремі приклади
3	Працює регулярно, але не для всіх або не в повному обсязі
4	Працює системно, доступно й має ресурсне забезпечення

П'ять ступенів відповідають логіці моделей зрілості: відсутнє – формальне – часткове – регулярне – системне. Шкала абсолютна, тому придатна для відстеження змін у часі. Оцінка 4 за всіма індикаторами є ідеалістичною: жодна громада області її не має і не мусить мати – індекс показує напрям, а не мету.

Б1

Інституційна основа

Стратегічна основа, цільова програма, кадрове та інфраструктурне забезпечення – 4 індикатори

Б2

Молодіжна участь

Молодіжна рада, доступ до інформації про неї, інституційна участь, бюджет участі – 4 індикатори

Б3

Діалог молоді та влади

Канал комунікації, врахування пропозицій, врахування потреб молоді – 3 індикатори

Одинадцять індикаторів розподілені між трьома блоками. Кожен має п'ять описаних рівнів, тому оцінювання не потребує експертного судження: достатньо визначити, який опис відповідає фактичному стану громади.

ТАБЛИЦЯ 8. БЛОК 1. ІНСТИТУЦІЙНА ОСНОВА

Індикатор	0	1	2	3	4
1.1. Стратегічна основа	Стратегії немає	Стратегія є, молодь не згадана	Стратегія актуальна, молодь згадана побічно	Стратегія має молодіжні пріоритети	Окрема молодіжна стратегія або вимірювані показники
1.2. Цільова програма	Програм немає	Програма просторочена	Є суміжна програма з молодіжним компонентом	Є цільова програма без визначеного бюджету	Цільова програма з підтвердженим бюджетом
1.3. Кадрове забезпечення	Дані відсутні	Інформація про відповідального відсутня	Є профільний відділ без згадки молоді	Є відділ або особа з молодіжним напрямом	Є окрема посада та молодіжний працівник
1.4. Інфраструктура	Об'єктів немає	–	Один молодіжний простір	Два-три простори	Молодіжний центр або чотири і більше об'єктів

Дані про об'єкти звірено між зведеними відомостями та реєстром можливостей; за розбіжностей узято повніше джерело. Тип об'єкта визначається за офіційною класифікацією, а не за словами в найменуванні. Термін дії програми визначається за її назвою. Суміжна програма дає 2 бали за наявності прямої молодіжної можливості (обдарована молодь, волонтерство, профорієнтація, позашкільна освіта) і 1 бал, якщо молодіжний компонент обмежується підвезенням учнів або загальним соціально-економічним напрямом.

ТАБЛИЦЯ 9. БЛОК 2. МОЛОДІЖНА УЧАСТЬ

Індикатор	0	1	2	3	4
2.1. Молодіжна рада	Ради немає	Рада призупинила діяльність	Рада функціонує формально	Рада активно діє	Рада активно діє і засідає щоквартально або частіше
2.2. Доступ до інформації	Інформації немає	Є лише сторінка в соцмережах	На сайті є склад або контакти ради	На сайті є протоколи засідань	Протоколи і сторінка з регулярними оновленнями
2.3. Інституційна участь	Рада не взаємодіє з молоддю	Епізодичні консультації	Рада досліджувала потреби молоді	Рада подавала пропозиції до політик	Подає пропозиції і регулярно досліджує потреби
2.4. Бюджет участі	Механізму немає	Механізм діяв у минулому	Є положення без підтвердженого циклу	Підтверджений цикл поточного року	Підтверджені цикли громадського і шкільного бюджетів

Бюджет участі оцінюється за підтвердженням циклу поточного року – оголошення прийому проєктів, голосування або результатів. Чинне положення без циклу дає 2 бали, а не 3.

ТАБЛИЦЯ 10. БЛОК 3. ДІАЛОГ МОЛОДІ ТА ВЛАДИ

Індикатор	0	1	2	3	4
3.1. Канал комунікації	Даних немає	Зустрічі не проводяться	Зустрічі раз на рік або обговорення щодо заходів	Зустрічі щоквартально або частіше	Молодь представлена у виконавчому комітеті
3.2. Врахування пропозицій	Даних немає	Пропозиції не враховані	Враховані щодо заходів програми	Враховані щодо політик громади	Враховані з бюджетними наслідками
3.3. Врахування потреб	Дослідження не проводилося	Епізодичний збір пропозицій	Дослідження проводилося без зв'язку з програмою	Результати враховані в програмі	Дослідження регулярне і результати враховані в політиках

Верхні щаблі індикаторів 3.1 і 3.2 – представництво молоді у виконавчому комітеті та врахування пропозицій із бюджетними наслідками – не перевіряються за відкритими джерелами і потребують додаткової перевірки. Тому в розрахунку за документами максимально досягне значення цих індикаторів становить 3 бали.

II. ІНДЕКС ВЗАЄМОДІЇ ГРОМАД

Індекс розрахований для кожної з 57 громад. Наведено бали за трьома блоками та підсумкове значення; громади в межах району впорядковані за спаданням індексу. Б1 – інституційна основа, Б2 – молодіжна участь, Б3 – діалог молоді та влади.

КОРЮКІВСЬКИЙ РАЙОН · 5 ГРОМАД

медіана 1,82

Громада	Б1	Б2	Б3	Індекс	Шкала 0-4
Корюківська	3,50	2,75	3,00	3,09	
Сновська	2,50	3,00	2,33	2,64	
Менська	3,25	1,25	0,67	1,82	
Сосницька	3,00	0,75	0,67	1,55	
Холминська	1,75	0,00	0,67	0,82	

НОВГОРОД-СІВЕРСЬКИЙ РАЙОН · 4 ГРОМАД

медіана 2,00

Громада	Б1	Б2	Б3	Індекс	Шкала 0-4
Коропська	3,25	2,25	2,33	2,64	
Новгород-Сіверська	3,00	1,75	2,00	2,27	
Семенівська	1,50	1,50	2,33	1,73	
Понорницька	2,50	0,75	1,00	1,45	

НІЖИНСЬКИЙ РАЙОН · 17 ГРОМАД

медіана 1,27

Громада	Б1	Б2	Б3	Індекс	Шкала 0-4
Ніжинська	3,50	2,00	2,00	2,55	
Плисківська	2,50	1,75	2,00	2,09	
Лосинівська	2,50	1,25	2,00	1,91	
Бобровицька	2,50	1,75	1,00	1,82	
Бахмацька	2,25	1,25	2,00	1,82	
Мринська	2,75	0,25	1,00	1,36	
Комарівська	3,00	0,00	0,67	1,27	
Борзнянська	2,25	0,75	0,67	1,27	
Вертіївська	2,50	0,25	1,00	1,27	
Дмитрівська	1,25	1,00	1,33	1,18	
Новобасанська	1,25	0,50	1,67	1,09	
Батуринська	1,50	0,25	1,00	0,91	
Макіївська	1,50	0,50	0,67	0,91	
Носівська	1,50	0,25	0,33	0,73	
Ічнянська	1,25	0,25	0,33	0,64	
Крутівська	1,25	0,00	0,67	0,64	
Височанська	1,00	0,00	0,67	0,55	

II. ІНДЕКС ВЗАЄМОДІЇ
ГРОМАД · ПРОДОВЖЕННЯ

ПРИЛУЦЬКИЙ РАЙОН · 11 ГРОМАД медіана 1,36

Громада	Б1	Б2	Б3	Індексо	Шкала 0–4
Прилуцька	3,00	1,75	1,67	2,18	
Ладанська	2,75	1,25	1,67	1,91	
Срібнянська	2,50	1,75	1,00	1,82	
Талалаївська	3,00	0,25	1,67	1,64	
Парафіївська	2,00	0,50	1,67	1,36	
Сухополов'янська	2,00	1,25	0,67	1,36	
Линовицька	2,00	0,25	1,33	1,18	
Яблунівська	1,50	0,25	1,33	1,00	
Варвинська	1,25	0,75	0,67	0,91	
Малодівицька	1,50	0,25	1,00	0,91	
Дігтярівська	1,25	0,25	0,33	0,64	

ЧЕРНІГІВСЬКИЙ РАЙОН · 20 ГРОМАД медіана 1,14

Громада	Б1	Б2	Б3	Індексо	Шкала 0–4
Ріпкинська	3,00	2,25	1,00	2,18	
Кіптівська	3,25	1,50	1,33	2,09	
Городнянська	2,00	2,00	1,00	1,73	
Михайло-Коцюбинська	2,25	1,50	1,33	1,73	
Березнянська	1,50	1,00	2,00	1,45	
Добрянська	1,75	1,25	1,00	1,36	
Киїнська	1,25	1,25	1,67	1,36	
Куликівська селищна громада	2,25	1,00	0,33	1,27	
Іванівська	1,25	1,50	0,67	1,18	
Чернігівська міська громада	2,50	0,50	0,33	1,18	
Любецька	1,50	1,00	0,67	1,09	
Седнівська	1,25	1,00	1,00	1,09	
Остерська	1,25	0,50	1,33	1,00	
Новобілоуська	1,75	0,25	1,00	1,00	
Тупичівська	1,75	0,25	1,00	1,00	
Деснянська	1,25	0,50	1,33	1,00	
Олишівська	1,25	0,25	1,00	0,82	
Киселівська	1,25	0,25	1,00	0,82	
Гончарівська	1,00	0,25	1,00	0,73	
Козелецька	1,50	0,25	0,33	0,73	

Насиченість смуги відповідає смузі інтерпретації: темна – системний рівень, середня – робочий, світла – формальний, найсвітліша – початковий.

ТАБЛИЦЯ 11. РОЗПОДІЛ 57 ГРОМАД ЗА СМУГАМИ

Смуга	Значення	Громад	Частка	Зміст
Системний	понад 2,5	4	7%	Політика працює як цілісний механізм із ресурсом
Робочий	2,0–2,5	5	9%	Механізми діють регулярно, охоплюють не всю молодь
Формальний	1,5–2,0	11	19%	Інструменти створені, працюють епізодично
Початковий	до 1,5	37	65%	Окремі документи є, механізми участі не працюють

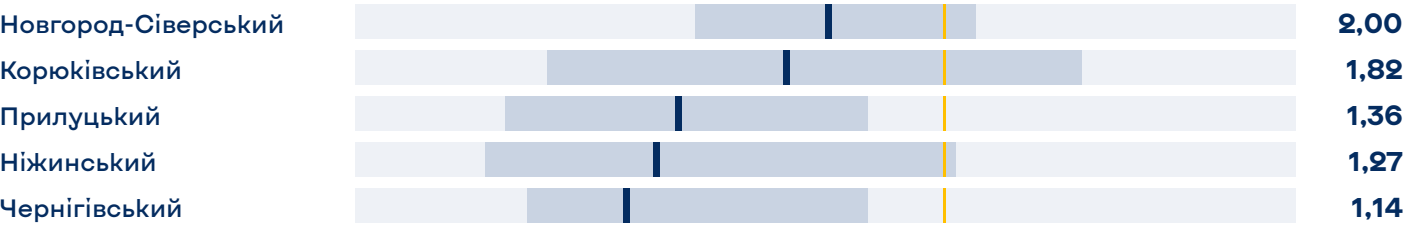
Робочого рівня досягають дев'ять громад із 57. Системного рівня – Корюківська (3,09), Сновська і Коропська (по 2,64) та Ніжинська (2,55): спільна ознака всіх чотирьох – поєднання молодіжного об'єкта, активної ради з регулярними засіданнями та цільової програми з підтвердженням бюджетом. На протилежному полюсі Височанська громада (0,55), де стратегія з молодіжними пріоритетами є єдиним наявним інструментом.

ТАБЛИЦЯ 12. ПОРІВНЯННЯ РАЙОНІВ ЗА МЕДІАНОЮ ІНДЕКСІВ ГРОМАД

Район	Громад	Б1 медіана	Б2 медіана	Б3 медіана	Медіана індексу	Середнє	Розмах громад	Роб. рівня
Новгород-Сіверський	4	2,75	1,62	2,17	2,00	2,02	1,45 – 2,64	2
Корюківський	5	3,00	1,25	0,67	1,82	1,98	0,82 – 3,09	2
Прилуцький	11	2,00	0,50	1,33	1,36	1,36	0,64 – 2,18	1
Ніжинський	17	2,25	0,50	1,00	1,27	1,29	0,55 – 2,55	2
Чернігівський	20	1,50	1,00	1,00	1,14	1,24	0,73 – 2,18	2
Область	57	2,00	0,75	1,00	1,27	1,40	0,55 – 3,09	9

Для порівняння районів використовується медіана, а не середнє: вона показує типову громаду району і не спотворюється окремими сильними випадками. У Корюківському районі середнє становить 1,98, а медіана 1,82, бо одна громада з індексом 3,09 підвищує середнє.

РОЗМАХ ІНДЕКСІВ ГРОМАД І МЕДІАНА РАЙОНУ (0–4)



Сіра смуга – діапазон від найслабшої до найсильнішої громади району, темна риска – медіана, жовта лінія – межа робочого рівня (2,5). Найбільший розмах у Корюківському районі: від 0,82 до 3,09.

Застереження до порівняння районів

Медіана, як і середнє, залежить від кількості громад у районі: кореляція між кількістю громад і медіаною становить мінус 0,96. Причина – у складі громад: малі райони складаються переважно з міських громад, які мають більший ресурс. Корюківський район має 60% міських громад, Прилуцький – 9%, а міські громади мають індекс у середньому 1,71 проти 1,29 селищних і 1,23 сільських. Тому для практичних рішень надійніші дві інші величини: індекс окремої громади та розмах значень у районі, який показує, наскільки нерівномірний доступ молоді до можливостей у його межах.

ТАБЛИЦЯ 13. РОЗПОДІЛ 57 ГРОМАД ЗА БАЛАМИ КОЖНОГО ІНДИКАТОРА

Індикатор	0	1	2	3	4	Середнє	Шкала 0-4
1.1. Стратегічна основа	0	0	3	54	0	2,95	
1.2. Цільова програма	0	22	17	0	18	2,25	
1.3. Кадрове забезпечення	0	34	2	21	0	1,77	
1.4. Інфраструктура	31	0	16	5	5	1,18	
2.1. Молодіжна рада	35	1	14	2	5	0,96	
2.2. Доступ до інформації	37	3	13	3	1	0,74	
2.3. Інституційна участь	13	20	19	3	2	1,32	
2.4. Бюджет участі	36	10	4	7	0	0,68	
3.1. Канал комунікації	6	36	14	1	0	1,18	
3.2. Врахування пропозицій	7	23	22	5	0	1,44	
3.3. Врахування потреб	20	28	3	5	1	0,93	

Кількість громад із відповідним балом, усього 57 громад. Виділено значення, що охоплюють понад половину громад області.

Найслабший – бюджет участі

Механізму немає у 36 громад, ще 10 мають один бал – механізм діяв і припинився. Лише 7 громад мають підтверджений цикл поточного року. Другий найслабший індикатор – доступ до інформації про раду: актуальні протоколи засідань публікують лише 4 громади.

Найсильніший – стратегічна основа

54 громади мають молодіжні пріоритети у стратегії. Водночас цільову програму з підтвердженим бюджетом мають лише 18. Розрив між стратегією і програмою становить 36 громад: намір задекларовано, інструменту немає.

ТАБЛИЦЯ 14. ОБИДВА ІНДЕКСИ У ЗІСТАВЛЕННІ

Район	Індекс участі (0-100)	Місце	Медіана індексу взаємодії (0-4)	Місце	Зміна позиції
Корюківський	70,2	1	1,82	2	-1
Новгород-Сіверський	56,5	2	2,00	1	+1
Чернігівський	52,1	3	1,14	5	-2
Ніжинський	42,3	4	1,27	4	0
Прилуцький	40,8	5	1,36	3	+2

Індекс взаємодії подано медіаною індексів громад району. Зміна позиції: додатне значення означає вищу позицію за Індексом взаємодії, ніж за Індексом участі.

Новгород-Сіверський район виходить на перше місце за Індексом взаємодії при другому за Індексом участі: його громади мають найвищу типову якість політики, тоді як середовище молодь оцінює нижче. Чернігівський район опускається з третього місця на п'яте – молодь оцінює середовище відносно високо завдяки концентрації ресурсів обласного центру, тоді як медіанна громада району має найнижчий індекс в області (1,14). Прилуцький район піднімається на дві позиції.

Високий Індекс участі при низькому Індексі взаємодії

Середовище тримається не на політиці громад і є нестійким.

Низький Індекс участі при вищому Індексі взаємодії

Рішення вже ухвалені, але ще не дали видимого для молоді ефекту.

Розрахунок Індексу взаємодії не потребує опитування молоді, спеціального програмного забезпечення чи зовнішнього експерта. Усі одинадцять індикаторів перевіряються за документами громади та її офіційними сторінками.

1 Зберіть чотири документи

- Стратегія розвитку громади** – знайдіть у ній згадки про молодь: чи є окрема ціль, чи лише перелік заходів.
- Усі цільові та галузеві програми громади**, чинні цього року – щоб з'ясувати, чи є серед них молодіжна і чи має вона бюджет.
- Штатний розпис або перелік структурних підрозділів** – щоб визначити, хто відповідає за молодіжну політику.
- Рішення ради** про молодіжну раду, громадський бюджет участі та шкільний бюджет участі, якщо вони ухвалювалися.

3 Поставте бали

Скористайтесь критеріями з таблиць 8–10. Правило одне: ставте бал, який можете підтвердити документом або публікацією. Якщо підтвердження немає – ставте нижчий бал, а не вищий. Індекс має показувати реальний стан, а не найкращий можливий.

Два індикатори свідомо спрощені

Показник рівня виконання програми у відсотках не використовується: у воєнний час бюджетні призначення переглядаються протягом року, тому відсоток освоєння погано відображає якість роботи. Замість нього індикатор 1.2 фіксує простіший і перевіріший факт – чи має програма бюджетне фінансування в принципі.

Так само не використовується детальна оцінка відповідності програм переліку запитів молоді: вона потребує тематичного кодування текстів і дає різні результати в різних оцінювачів. Замість неї індикатор 3.3 перевіряє наявність дослідження потреб і те, чи його результати потрапили до програми – це однозначно видно з публікацій та оцінки безпосередньо актором – молодіжною радою.

2 Перевірте п'ять фактів онлайн

ТАБЛИЦЯ 15. ЩО І ДЕ ПЕРЕВІРЯТИ

Що перевіряємо	Де шукати	Що саме фіксуємо
Молодіжна рада	Сайт громади, розділ про молодіжну раду; сторінки в соцмережах	Чи оприлюднено склад і контакти; чи є протоколи засідань; дата останньої публікації
Регулярність засідань	Протоколи або публікації ради	Скільки засідань відбулося за останні 12 місяців
Бюджет участі	Сайт громади, розділ бюджету участі; платформа e-DEM	Чи є чинне положення; чи оголошувався конкурс цього року; від якого віку допускається участь
Зустрічі з керівництвом	Новини сайту громади, публікації ради	Скільки зустрічей ради з головою або заступником відбулося за рік
Дослідження потреб молоді	Публікації ради, сайт громади, опитування представників молодіжної ради	Чи проводилося опитування молоді; чи є оприлюднені результати

4 Обчисліть результат

Блок = Σ балів блоку /
кількість індикаторів

Індекс = Σ всіх 11 балів / 11

Порівняйте результат зі смугами з таблиці 11, а блоки – між собою. Саме розрив між блоками показує, що робити далі.

ТАБЛИЦЯ 16. ЯК ЧИТАТИ РОЗРИВ МІЖ БЛОКАМИ

Ситуація	Що це означає	З чого починати
Б1 значно вищий за Б2	Документи і кадри є, але механізми участі не працюють	Утворити або оновити молодіжну раду, запровадити бюджет участі
Б2 вищий за Б3	Молодь організована, але діалогу з владою немає	Запровадити регулярні зустрічі ради з керівництвом і письмові відповіді на пропозиції
Б3 вищий за Б1	Діалог є, але не закріплений документально	Розробити цільову молодіжну програму з бюджетом, визначити відповідальну посадову особу
Усі блоки нижче 1,0	Політика перебуває на початковому етапі	Почати з дослідження потреб молоді – це передумова для решти кроків

5 Повторіть через рік

Шкала абсолютна, тому повторний розрахунок покаже зміну незалежно від того, що відбувається в інших громадах. Фіксуйте не лише підсумковий індекс, а й бали за кожним індикатором: саме вони показують, де відбувся зсув.

Мінімальний реалістичний крок за рік – підвищення одного-двох індикаторів на один бал. Наприклад, публікація протоколів засідань ради підвищує індикатор 2.2 з 2 до 3 балів і не потребує жодних видатків.

ОБМЕЖЕННЯ ОБОХ ІНДЕКСІВ

- Опитування 2025 і 2026 років є самовідбірними: анкети поширювалися через молодіжні мережі та заклади освіти, тому в них переважає вже залучена молодь.
- Частка респондентів, які взяли участь в обох хвилях, невідома. Усереднення хвильових оцінок нейтралізує подвійний облік, але не дозволяє стверджувати, що охоплено певну кількість різних осіб.
- Індекс участі за хвилю 2025 року розрахований на трьох показниках із шести, тому не є прямо зіставним із хвилею 2026 року.
- Індекс взаємодії оцінює наявність і зміст документів, а не якість реалізації на місцях: наявність програми чи бюджету участі не означає, що молодь про них поінформована.
- Два верхні щаблі індикаторів 3.1 і 3.2 Індексу взаємодії молоді та влади не перевіряються за відкритими джерелами і потребують додаткової верифікації через глибинні інтерв'ю з представниками молодіжних рад.

ДЖЕРЕЛА

Опитування «Участь молоді Чернігівщини», ГО «Покоління Ю», 2026 рік, 254 анкети · Опитування молоді Чернігівської області, 2025 рік, 428 анкет · Стратегії розвитку, цільові та галузеві програми 57 територіальних громад області · Офіційні вебсайти громад і сторінки молодіжних рад, серпень 2026 року.